

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Goedkeuring van het besluit houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'R4 – knoop Wondelgem' na advies van de Raad van State

Samenvatting

Ontwerp-besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve goedkeuring van het GRUP 'R4 – knoop Wondelgem'. Het plan is gelegen op het grondgebied van de stad Gent (provincie Oost-Vlaanderen).

Met het project "Ombouwen R4 West en Oost tot primaire wegen", kortweg project R4WO, stemt de Vlaamse Regering de inrichting van de R4 West en Oost af op zijn rol als primaire weg binnen het Vlaamse wegennet en verbetert ze de verkeersveiligheid én verkeersleefbaarheid langsheen deze as. Dit impliceert het omvormen van verschillende kruispunten langsheen deze wegsegmenten al dan niet met nog aansluiting op deze R4 in de toekomst, met onder meer het knooppunt in Wondelgem.

In het verleden werd voor een groot deel van deze omvorming al het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Afbakening zeehavengebied Gent – Inrichting R4-oost en R4-west' (BVR 15 juli 2005) goedgekeurd. De zone Wondelgem (noordoostelijke kant) valt buiten het destijds opgemaakte GRUP. Het voorkeursconcept voor deze knoop is niet realiseerbaar binnen de huidige reservatiestrook waardoor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor deze zone vereist is.

Het advies 67.017/1 van 17 maart 2020 van de Raad van State geeft aanleiding tot vormelijke aanpassingen in het besluit die geen inhoudelijke betekenis hebben voor het GRUP. Het GRUP blijft daardoor ongewijzigd.

Na de goedkeuring van het ontwerp-besluit door de Vlaamse Regering wordt het gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Het GRUP treedt in werking 15 dagen na publicatie van het besluit in het staatsblad.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld Omgeving

Beleidsdoelstelling OD 3. Gebiedsontwikkeling met sterke gebiedscoalities.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Regering keurde de startnota en de bijhorende procesnota voor het GRUP 'R4 Knoop Wondelgem' goed op 4 mei 2018.

De milieubeoordeling kwam op een geïntegreerde manier tot stand, als een onderdeel van het planproces. De toelichtingsnota bevat daarover de nodige informatie en een milieuverklaring. De watertoets is opgenomen in de toelichtingsnota van het GRUP.

Over de startnota werd een raadpleging van de bevolking georganiseerd van 29 mei 2018 tot en met 27 juli 2018. Het publiek inspraakmoment heeft plaatsgevonden op 20 juni 2018. De resultaten van deze raadpleging zijn opgenomen in een verslag. In totaal werden er (inclusief de mondelinge en schriftelijke reacties op de infomarkt) een veertigtal reacties ontvangen en 10 adviezen.

SARO bracht op 27 juni 2018 advies uit over de startnota. De raad adviseerde de startnota gunstig, vermits het plan gericht is op het verhogen van de verkeersveiligheid langsheen de R4 West en de verkeersleefbaarheid in de Kanaaldorpen. Bovendien ondersteunt de raad ook de doelstelling van dit plan om een vlotte verknoping tram-bus-fiets-auto te realiseren. De raad vraagt afstemming tussen de verschillende lopende effectenstudies die invloed op elkaar hebben zoals het project-MER Oosterweel, het strategisch-MER extra containerbehandelingscapaciteit haven van Antwerpen en de gewestelijke RUP's voor de R4.

De Minaraad heeft geen advies uitgebracht over de startnota.

Een plenaire vergadering over het voorontwerp GRUP vond plaats op 23 april 2019. De adviserende instanties ondersteunden de planopties in het voorontwerp. Op basis van de opmerkingen werden de stedenbouwkundige voorschriften aangevuld met een bepaling in artikel 3, parkzone, die een verbreding van de wegeenis ter hoogte van het kerkhof toelaat. Ook werd de toelichtende bepaling bij dit voorschrift uitgebreid in functie van het behoud en functioneren van de jeugdactiviteiten (aanwezige scouts). De plenaire vergadering gaf geen aanleiding tot aanpassingen van de milieubeoordeling en het grafisch plan.

Op 24 mei 2019 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'R4 – knoop Wondelgem' voorlopig vastgesteld en de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, belast met het organiseren van een openbaar onderzoek (VR_2019_2405_DOC.0833).

Het openbaar onderzoek werd georganiseerd van 30 juli tot en met 27 september 2019. In het kader van het openbaar onderzoek werd op 12 september 2019 een infomarkt georganiseerd in Wondelgem.

Tijdens dit openbaar onderzoek werd een advies ontvangen van de provincie Oost-Vlaanderen en 59 individuele bezwaren. Bijna 50 buurtbewoners hebben een inhoudelijke gelijklopend bezwaar ingediend, zodat die bezwaren als een petitie kunnen beschouwd worden.

De provincie Oost-Vlaanderen geeft een gunstig advies zonder bijkomende opmerkingen.

De stad Gent bracht een laattijdig advies uit.

De wijze waarop met de bezwaren en adviezen is omgegaan, is uitvoerig beschreven in het ontwerp van besluit.

Het planteam nam akte van het feit dat de dienst bevoegd voor de veiligheidsrapportage heeft aangegeven dat voor het voorliggende plan geen ruimtelijk veiligheidsrapport vereist is en dat de bezwaren, opmerkingen en adviezen geen elementen bevatten in verband met het aspect externe veiligheid.

Het planteam, met het team MER van het departement Omgeving, heeft kennis genomen van de inspraakreacties en is van oordeel dat de milieueffectbeoordeling voldoet aan de decretale vereisten conform artikel 4.2.8, § 1bis, respectievelijk artikel 4.4.3 van het decreet van 5 april 1995 houdende

algemene bepalingen inzake milieubeleid. Dit is opgenomen in het verslag van het planteam van 21 november 2019.

De Vlaamse Regering keurde het GRUP 'R4 – knooppunt Wondelgem' principieel goed op 7 februari 2020. De Raad van State werd op 13 februari 2020 om advies gevraagd.

De Raad van State, afdeling Wetgeving gaf haar advies 67.017/1 van 17 maart 2020.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het GRUP 'R4 Knoop Wondelgem' geeft uitvoering aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. De primaire wegen hebben een belangrijke functie van gewestelijk belang en worden in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen geselecteerd. De R4-oost (van de aansluiting 16 op de A10 ter hoogte van Merelbeke tot A14/E17) en de te ontwerpen tunnelverbinding tussen de R4-oost en R4-west worden geselecteerd als primaire wegen II.

Door de opmaak van dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan wordt de juridisch – planologisch basis gelegd om de inrichting van de knoop Zeeschipstraat – Evergemsesteenweg die noodzakelijk is om de R4 West af te stemmen op zijn rol als primaire weg binnen het Vlaamse wegennet alsook de verkeersveiligheid én verkeersleefbaarheid langsheen deze as te verbeteren. Dit impliceert het omvormen van verschillende kruispunten langsheen deze as al dan niet met nog aansluiting op deze R4 in de toekomst én dit conform de doelstellingen geformuleerd in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voor primaire wegen I en II.

In het verleden werd voor een groot deel van deze omvorming al het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Afbakening zeehavengebied Gent – inrichting R4-oost en R4-west" opgemaakt. De Vlaamse regering stelde dat GRUP op 15 juli 2005 definitief vast. De zone Wondelgem valt buiten het destijds opgemaakte GRUP. Bovendien is het voorkeursconcept voor het knooppunt Wondelgem niet realiseerbaar binnen de huidige reservatiestrook waardoor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan vereist is.

B. TOELICHTING OVER HET ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State, afdeling Wetgeving gaf haar advies 67.017/1 van 17 maart 2020.

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

De Raad van State stelt in het advies dat de rechtsgrond voor de ontworpen regeling hoofdzakelijk wordt geboden door het huidige artikel 2.2.10, § 5, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO), en dus niet door het vroegere artikel 2.2.7, § 7, eerste lid, van de VCRO, zoals in de aanhef wordt aangegeven, aangezien het voorliggende besluit niet valt onder de overgangsmaatregelen opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 'betreffende het geïntegreerde planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, planmilieueffectrapportage, ruimtelijke veiligheidsrapportage en andere effectbeoordelingen'.

Overeenkomstig dit advies is de verwijzing naar de overgangsregeling in de aanhef van het besluit geschrapt.

De Raad stelt dat de aanhef van het te nemen besluit in overeenstemming moet worden gebracht met aanwijzing 55 van de Vlaamse omzendbrief wetgevingstechniek 2019/4, waaruit volgt dat de aanhef bestaat uit een aantal rubrieken, waaronder de rechtsgrond, de vormvereisten, de motieven (indien van toepassing) en het juridisch kader (indien van toepassing). Vastgesteld moet immers worden dat in het voorliggende ontwerpbesluit zowel de rechtsgronden als de vormvereisten en het juridisch kader worden ondergebracht in de rubriek "Rechtsgronden".

De schikking van de aanhef van het besluit is in die zin aangepast.

Het advies 67.017/1 van 17 maart 2020 van de Raad van State geeft aldus aanleiding tot formele aanpassingen aan het besluit, die geen inhoudelijke betekenis hebben voor het GRUP. Het GRUP blijft dus ongewijzigd.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

In het ruimtelijk uitvoeringsplan worden bestemmingswijzigingen doorgevoerd die aanleiding kunnen geven tot een kapitaal- of gebruikersschadevergoeding. In uitvoering van de bepalingen van het decreet grond- en pandenbeleid en het decreet betreffende de gebruikersschade zal een kapitaalschadecommissie een voorlopig kapitaalschaderapport opstellen binnen 90 dagen na het einde van het openbaar onderzoek.

De Vlaamse Landmaatschappij is belast met de behandeling van aanvragen voor dergelijke compensaties en ontvangt jaarlijks een bijzondere dotatie van het Vlaams Gewest voor de bekostiging van de compensaties.

Overeenkomstig artikel 15, §2, 3°, en artikel 6, §5, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2001 houdende regeling van de begrotingscontrole en -opmaak is het advies van de Inspectie van Financiën respectievelijk het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting niet vereist.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het besluit houdende definitieve goedkeuring van het GRUP wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en op de website van het departement Omgeving. Het besluit wordt betekend aan de stad Gent en de provincie Oost-Vlaanderen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan bovengenoemd ontwerp van besluit houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'R4 – knoop Wondelgem en aan de volgende bijbehorende bijlagen:
 - Bijlage I: het verordenend grafisch plan
 - Bijlage II: de stedenbouwkundige voorschriften
 - Bijlage IIIa: de toelichtingsnota - tekst
 - Bijlage IIIb: de toelichtingsnota - kaarten
 - Bijlage IV: het register met de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een planschadevergoeding, een planbatenheffing, een kapitaalschadecompensatie of een gebruikerscompensatie;
 - Bijlage V: de milieubeoordeling
 - Bijlage VI: de VR-toets

2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, te gelasten met de uitvoering van dit besluit.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR